

Lekcja – j. polski kl.8P (25.05.2020) – poniedziałek

Temat: **Rodzaje fikcji literackiej – powtórzenie.**

1. Zanotuj w zeszycie:

Fikcja literacka polega na tym, że rzeczywistość w świecie przedstawionym w utworze ma charakter zmyślony.

Wyróżniamy dwa typy fikcji:

● **Fikcję prawdopodobną** – tutaj elementy świata przedstawionego (np. miejsca, bohaterowie, zdarzenia), mogą istnieć w świecie prawdziwym, rzeczywistym.

Gatunki, dla których charakterystyczne jest występowanie fikcji prawdopodobnej to:

nowela, przypowieść, reportaż literacki, pamiętnik, dziennik.

● **Fikcję fantastyczną** – tutaj elementy świata przedstawionego utworu nie mogą zaistnieć w świecie prawdziwym, rzeczywistym (np. wątki nadnaturalne, cudowność, magia).

Gatunki, dla których charakterystyczne jest występowanie fikcji fantastycznej to:

baśń, bajka, legenda, ballada, fantasy, science – fiction.

Fakty – to prawdziwe elementy (np. zdarzenia, postaci, miejsca) umieszczone w świecie przedstawionym utworu.

Gatunki, dla których charakterystyczne jest połączenie fikcji prawdopodobnej i faktów to:

pamiętnik, dziennik, reportaż literacki.

Gatunek, którego cechą charakterystyczną jest połączenie fikcji fantastycznej i faktów, to:

legenda.

2. Przypomnij sobie poznane bajki, baśnie, legendy oraz ballady i wykonaj ćwiczenia:

a) Podkreśl cechy bajki jako gatunku.

dydaktyczny charakter ● często forma wierszowana ● ograniczony świat przedstawiony ● liczne wątki ● obecność świata nadprzyrodzonego ● jedność czasu, miejsca i akcji ● brak konkretnego miejsca i czasu akcji ● uniwersalny charakter ● wątki historyczne ● magiczne przedmioty ● alegoryczny charakter ● bohaterami bywają zwierzęta

b) Wyjaśnij, na czym polega różnica między bajką a baśnią?

c) Uzupełnij informacjami o bajkach Ignacego Krasickiego:

„Malarze” – bohaterowie:

 morał:

.....

„Człowiek i zdrowie” – bohaterowie:

 morał:

.....

„Dzieci i żaby” – bohaterowie:

 morał:

.....

„Jagnię i wilcy” – bohaterowie:

 morał:

.....

„Kruk i lis” – bohaterowie:

 morał:

.....

d) Podaj przykłady baśni, w których występują:

● zła macocha:

● dobra wróżka:

● źle traktowana sierota:

e) Podaj podobieństwa i różnice między baśnią a legendą.

f) Bohaterami którego gatunku literackiego są poniższe postaci? Wpisz B – baśń lub L – legenda.

Kopciuszek -	Lech, Czech i Rus -	rybak i złota rybka -
Wanda i Krak -	Piast Kołodziej -	dwunastu braci -
Złota Kaczka -	Królowa Śniegu -	św. Wojciech -

g) Przypomnij sobie cechy ballady jako gatunku, a następnie wstaw X w odpowiednie miejsca.

	TAK	NIE
● Wywodzi się z tradycji ludowej.
● Jest gatunkiem mieszanym – zawiera elementy epiki liryki i dramatu.
● Ośmiesza i piętnuje zjawiska społeczne.
● Atmosfera często jest nasycona tajemniczością i grozą.
● Występują w niej elementy fantastyczne, np. postaci, miejsca, zjawiska.
● Jest to krótki utwór zakończony puentą.
● Jest utrzymana w patetycznym, podniosłym nastroju.

h) Przypomnij sobie omawiane ballady Adama Mickiewicza: „Powrót taty”, „Pani Twardowska”, „Świtezianka” i podaj bohaterów biorących udział w wydarzeniach:

kupiec ● żona kupca ● dzieci ● zbójcy ● księżę ● diabeł ● karczmarz ● pan Twardowski ● pani Twardowska ● strzelec ● Świtezianka ● wieśniacy ● ksiądz

„Powrót taty”:

„Pani Twardowska”:

„Świtezianka”: